

Pozsony, 1968. július 19. A Csemadok KB távirata a CSKP KB-hoz, amelyben támogatásáról biztosítja a párt központi bizottságát és a „varsói levelet” visszautasító állásfoglalását.

A CSEMADOK KB távirata a CSKP KB plénumához

E sorsdöntő napokban, amikor pártunk Központi Bizottsága a varsói értekezlet levelelőről²²⁸ tárgyal, támogatásunkról biztosítjuk a CSKP Központi Bizottságát és annak januárban kitűzött irányvonalát.

Mivel nincs olyan alkotmányos szerv, amely a több mint fél millió csehszlovákiai magyar nevében nyilatkozhatna, úgy véljük, hogy ez a CSEMADOK feladata.

A felelősségvállalás történelmi pillanata ez, amikor a köztársaság nemzetét és nemzetiségeit azonos felelősség elé állítják, az állami és politikai szuverenitás egyértelmű védőívét avatják az események.

Így természetes, hogy a CSKP KB elnökségének július 18-i állásfoglalása²²⁹ a mi nézeteink kifejezője is.

Amikor egyértelműen támogatásunkról biztosítjuk pártunk Központi Bizottságát, egyúttal kifejezzük azt a meggyőződésünket is, hogy a megújítási folyamat nemcsak a nemzeteknek, hanem a nemzetiségeknek, köztük a magyaroknak is meghozza a legteljesebb alkotmányos egyenjogúságot, ami a szocializmus eszméi hazai vívmányainak további támasza lesz.

A CSEMADOK Központi Bizottsága nevében:

D o b o s L á s z l ó, a CSEMADOK KB elnöke,

dr. S z a b ó R e z s ő, a CSEMADOK KB vezető titkára.

Új Szó, 1968. július 20. 3. p.²³⁰

Pozsony, 1968. július 26. Az Új Szó beszámolója a csehszlovákiai magyar pedagógusok országos szövetsége ideiglenes előkészítő bizottságának július 18-i megalakulásáról.

MEGALAKUL A CSEHSZLOVÁKIAI MAGYAR PEDAGÓGUSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE?

Pedagógus közvéleményünk határozott kívánságára megszületett az első lépés a hazai magyar pedagógusok országos szervezetének létrehozása felé vezető úton. A pedagógus-

228 A csehszlovákiai reformfolyamatot nyugtalansággal figyelő Szovjetunió, valamint Lengyelország, NDK, Magyarország és Bulgária párt- és állami vezetői 1968. július 14–15-én Varsóban a csehszlovákiai helyzetről tárgyaltak. A csehszlovák pártvezetéshez intézett levelük szerint Csehszlovákiában ellenforradalmi veszély van, amely azzal fenyeget, hogy az országot letéríti a szocializmus útjáról.

229 A CSKP KB Elnöksége július 18-án visszautasította a levélben megfogalmazott vádakot, s a csehszlovákiai helyzet rendezését az ország belügyének minősítette.

230 A dokumentumot közli még Kövesdi János (szerk.): i. m. 28. p.

szervezet életre írását szorgalmazó írások, valamint magyar iskolákban megnyilvánuló egyéni és testületi kezdeményezések végül is lehetővé tették egy ideiglenes előkészítő bizottság létrehozását, amely 1968. július 18-án tartotta alakuló értekezletét Párkányban.

Az ország különböző részéből érkezett pedagógusok erkölcsileg is feljogosítva érezték magukat arra, hogy a mintegy ötezer magyar tanügyi dolgozó nevében és érdekében tárgyaljanak a szervezet (szövetség) létrehozásával kapcsolatos feladatokról.

Az elfogadott javaslatok alapján megegyezés történt a végleges előkészítő bizottság személyi összetételének kibővítésére és szakbizottságok létesítésére. Elhatározták, hogy augusztus utolsó hetében – a köbölkúti iskola vendégszeretetét és hívását élvezve – szakértők bevonásával megvitatják a különbizottságok által beterjesztett javaslatokat, különös tekintettel a nemzetiségi iskolaügy önállósításával és demokratizálásával kapcsolatos sajátos igényű feladatokra.²³¹

Az ideiglenes előkészítő bizottság kötelességének tartja minderről tájékoztatni a tanítói nyilvánosságot, hogy az érdekelteknek módot adjon a szervezettel (egyesülettel) kapcsolatos egyéni vagy kollektív javaslatok, elképzelések közlésére.

Új Szó, 1968. július 26. 4. p.

38

Pozsony, 1968. augusztus 3. Közlemény a Csemadok Központi Bizottságának a nemzetiségek államjogi helyzetének rendezésével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó, valamint a rendkívüli országos közgyűlést későbbi időpontra halasztó üléséről.

A CSEMADOK KB VI. ÜLÉSÉNEK HATÁROZATA

A CSEMADOK KB az 1968. augusztus 3-án tartott VI. ülésén megtárgyalta hazánk belpolitikai helyzetének alakulását az elmúlt időszakban, valamint a CSEMADOK KB elnökségének és vezetőinek e kérdésekben kifejtett álláspontját, melyekkel teljes mértékben egyetértett.

A KB megtárgyalta az elnökségnek a nemzetiségek államjogi helyzete biztosítására kidolgozott alkotmánymódosító, valamint a nemzetiségekről szóló alkotmányerejű törvény javaslatát s egyetértett azokkal.

A KB meghallgatta az elnökség tagjainak beszámolóját arról a tanácskozásról, amely Andrej Klokoč elvtársnál, az SZNT elnökénél folyt le 1968. július 30-án. E tanácskozáson történt kétoldalú megállapodás alapján a CSEMADOK KB elnöksége elkészítette javaslatát az SZNT elnöksége melletti nemzetiségi titkárság megalakítására, annak mun-

²³¹ Az előkészítő bizottság kilátásba helyezett ülésére a közbejött augusztus 21-i intervenció miatt végül nem Köbölkúton, hanem 1968. szeptember 14-én Szencen került sor. 1969. április 3-án, a magyar pedagógusok pozsonyi találkozásán a pedagógusszövetség alapszabály-tervezetét is kidolgozták, a szövetség azonban a normalizációs politika következtében már nem alakulhatott meg.